

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES [*ELEANOR SHARPSTON*] VIEDOKLIS,
sniegts 2012. gada 26. martā¹

Lieta C-83/12 PPU

Minh Khoa Vo

(Bundesgerichtshof (Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Steidzamības prejudiciāla nolēmuma tiesvedība — Vīzu kodeksa 21. un 34. pants — Tādas personas kriminālatbildība, kura, pārvedot pāri robežai, atbalstījusi trešo valstu valstspiederīgo nelegālu imigrāciju, kuriem ir krāpnieciskā ceļā iegūtas vīzas, kas vēl nav anulētas

1. Jautājums, kas rodas šajā *Bundesgerichtshof* [Federālās Augstākās tiesas] (Vācija) lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir būtībā noskaidrot, vai Eiropas Savienības tiesībām², it īpaši Regulas (EK) Nr. 810/2009 (turpmāk tekstā – “Vīzu kodeksa”)³ 21. un 34. pantam, pretrunā ir tas, ka dalībvalsts piemēro kriminālsodu personai par atbalstu nelikumīgai imigrācijai, lai gan attiecīgajiem imigrantiem ir bijušas acīmredzot derīgas vienotās vīzas⁴, kas, kaut gan iegūtas krāpnieciskā ceļā, vēl nebija anulētas.

2. No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka *M. K. Vo*, apsūdzētais pamata lietā, piederēja diviem organizētiem grupējumiem, kuri 2010. gada jūnijā un jūlijā par ievērojamu naudas summu samaksu palīdzēja Vjetnamas valstspiederīgajiem nelikumīgi ieceļot Šengenas zonā un apmesties tajā, it īpaši Vācijā. Šie grupējumi izmantoja metodes, kuru pamatā bija vienoto vīzu iegūšana krāpnieciskā ceļā. Vienā epizodē tie Ungārijas vēstniecībai Vjetnamā lika notice, ka šie [Vjetnamas] valstspiederīgie esot tūristi, kas ceļojot uz Eiropas Savienību. Otrā epizodē šie [Vjetnamas] valstspiederīgie Zviedrijas vēstniecībā bija pieteikušies kā sezonas strādnieki, kas būtu nodarbināti ogu vākšanā.

3. Ieceļojuši Šengenas zonā, attiecīgie Vjetnamas valstspiederīgie paveica daļu no tūrisma programmas vai piedalījās ogu vākšanas sākumā, pirms viņi, atsevišķās epizodēs pateicoties *M. K. Vo* palīdzībai, kurš par saviem pakalpojumiem saņēma atlīdzību, tika pārvietoti uz dažādām mērķa valstīm, galvenokārt uz Vāciju, kur viņi tika izmitināti, atsevišķās epizodēs arī ar *M. K. Vo* palīdzību, pirms tajā nelikumīgi palika.

4. Pamatojoties uz sniegtajiem pierādījumiem, *M. K. Vo* ir uzrādīta apsūdzība, ka viņš četros atsevišķos gadījumos, peļņas gūšanas nolūkā un organizētā grupā veicot ārvalstnieku nelikumīgu pārvietošanu, ir izdarījis likumpārkāpumu, pat ja nelikumīgi pārvietotajām personām katrai formāli bija vīza, kas nav tikusi anulēta. Viņam ir piespriesta brīvības atņemšana uz četriem gadiem un trīs mēnešiem. No 2011. gada 1. janvāra viņš atrodas iepriekšējā apcietinājumā.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — Ir jānorāda uz to, ka turpmāk tekstā izklāstītie Eiropas Savienības tiesību akti Īrijā, Dānijā un Apvienotajā Karalistē tiek piemēroti tikai ļoti ierobežoti.

3 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) (OV L 243, 1. lpp.), redakcijā ar grozījumiem.

4 — Attiecībā uz vienotas vīzas definīciju skat. šā viedokļa 17. punktu.

5. Notiesājošo spriedumu *M. K. Vo* pārsūdzēja *Bundesgerichtshof* Piektajā krimināllietu senātā, kurš izskata *Revision* [kasācijas sūdzību] un uzdod Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai vienotas vīzas izsniegšanu un anulēšanu regulējošie Vīzu kodeksa 21. un 34. panta noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā ir no valsts tiesību aktu piemērošanas izrietoša kriminālatbildība par ārvalstnieku nelikumīgu pārvietošanu gadījumos, kad attiecīgajām personām gan ir vīza, taču šīs personas to ir ieguvušas krāpnieciskā ceļā, maldinot citas dalībvalsts kompetentās iestādes par savas ceļošanas patieso mērķi?”

6. Izskatāmās lietas apstākļos šis jautājums ir jāsaprot tādējādi, ka tas attiecas uz iespēju, ka, ņemot vērā Savienības tiesības, *M. K. Vo* situācijā persona nevar tikt saukta pie kriminālatbildības, kamēr attiecīgajiem trešo valstu valstspiederīgajiem katram formāli ir derīga vīza, kas iegūta krāpšanas ceļā. Lai vērtētu šo jautājumu, ir jāņem vērā attiecīgo valsts tiesību un Savienības tiesību noteikumu saturs.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Pamatlēmums 2002/946/TI

7. Pamatlēmuma 2002/946/TI⁵ 1. panta 1. punkta izpratnē:

“1. Katra dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka par pārkāpumiem, kas definēti Direktīvas 2002/90/EK 1. un 2. pantā, piemēro efektīvus, samērīgus un preventīvus kriminālsodus, kas var būt par pamatu izdošanai.”

Direktīva 2002/90

8. No Direktīvas 2002/90 preambulas 4. apsvēruma izriet, ka tās mērķis ir definēt “neatļautas ieceļošanas veicināšanu un tādējādi veicināt efektīvāku Pamatlēmuma [2002/946] īstenošanu, lai nepieļautu minēto pārkāpumu”.

9. Šīs direktīvas 1. pants ir formulēts šādi:

“1. Katra dalībvalsts paredz atbilstošas sankcijas:

- a) pret jebkuru personu, kas tiši palīdz ieceļot dalībvalsts teritorijā vai šķērsot to tranzītā personai, kura nav dalībvalsts pilsonis, pārkāpjot attiecīgās valsts likumus par ārvalstnieku ieceļošanu vai tranzītu;
- b) jebkuru personu, kas peļņas gūšanas nolūkā tiši palīdz uzturēties dalībvalsts teritorijā personai, kas nav dalībvalsts pilsonis, pārkāpjot attiecīgās valsts tiesību aktus par ārvalstnieku uzturēšanos.

2. Jebkura dalībvalsts var izlemt nepiemērot sankcijas par darbībām, kas definētas 1. punkta a) apakšpunktā, piemērojot tās tiesību aktus un ierāžas gadījumos, ja darbības veiktas, lai sniegtu humāno palīdzību attiecīgajai personai.”

5 — Padomes 2002. gada 28. novembra Pamatlēmums par krimināltiesiskās sistēmas stiprināšanu, lai novērstu neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu (OV L 328, 1. lpp.). Šis pamatlēmums tika pieņemts tajā pašā dienā, kad tika pieņemta Padomes 2002. gada 28. novembra Direktīva 2002/90/EK, ar ko definē neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu (OV L 328, 17. lpp.), un ar to ir izskaidrojama šo abu tiesību aktu atsauču savstarpējā saikne.

10. Minētās direktīvas 2. pantā ir noteikts:

“Katra dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka 1. pantā minētās sankcijas piemēro arī jebkurai personai, kura:

[..]

b) ir līdzdalībnieks kāda no 1. panta 1. punkta a) vai b) apakšpunktā minētajiem pārkāpumiem vai

[..].”

11. Šīs pašas direktīvas 3. pantā ir paredzēts:

“Katra dalībvalsts veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka par izdarītajiem pārkāpumiem, kas minēti 1. un 2. pantā, piemēro efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas.”

Direktīva 2008/115/EK

12. Direktīvā 2008/115/EK⁶ ir noteikti kopēji standarti un procedūras, kas attiecas uz nelikumīgi uzturošos trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu.

13. Saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta 2. punktu ar “nelikumīgu uzturēšanos” saprot “tāda trešās valsts valstspiederīgā atrašanās dalībvalsts teritorijā, kurš neatbilst vai vairs neatbilst ieeļošanas nosacījumiem, kas noteikti Šengenas Robežu kodeksa [7] 5. pantā, vai arī citiem ieeļošanas, uzturēšanās vai pastāvīgas uzturēšanās nosacījumiem šajā dalībvalstī”.

Vīzu kodekss

14. Ņemot vērā Vīzu kodeksa preambulas trešo apsvērumu, “kopēja vīzu politika [..] [ir] daudzslāņu sistēmas daļa, kuras mērķis ir [..] novērst nelikumīgu imigrāciju, turpmāk [vēl vairāk] saskaņojot valstu tiesību aktus un vīzu izsniegšanas noteikumus [..]”.

15. Saskaņā ar tā preambulas 29. apsvērumu ar Vīzu kodeksā “ievēro pamattiesības un ņem vērā principus, kas jo īpaši atzīti ar [1950. gada 4. novembrī Romā parakstīto] Eiropas Padomes [Eiropas] Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu”.

16. Saskaņā ar Vīzu kodeksa 1. panta 1. punktu ar to “paredz procedūras un nosacījumus, lai izsniegtu vīzas tranzītam vai plānotām uzturēšanās reizēm dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nav ilgāks par trijiem mēnešiem sešu mēnešu laikposmā”. Saskaņā ar tā paša panta 2. punktu to [regulu] piemēro “visiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kam, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, vajadzīga vīza [..]”.

6 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīva par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (OV L 348, 98. lpp.). Saskaņā ar tās 22. pantu minētā direktīva ir stājusies spēkā 2009. gada 13. janvārī.

7 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta Regula (EK) Nr. 562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV L 105, 1. lpp.), redakcijā ar grozījumiem (turpmāk tekstā — “Šengenas Robežu kodekss”). Ar Šengenas Robežu kodeksu tiek noteikti kopēji pasākumi attiecībā uz to, kā personas šķērso iekšējās robežas, kā arī uz attiecībā uz robežkontroli pie ārējām robežām un pilnveidots “Šengenas *acquis*”, t.i., tādu pasākumu kopums, kuri vērsti uz iekšējās robežkontroles atcelšanu un robežkontroles pie ārējām robežām pastiprināšanu. Tas [Šengenas Robežu kodekss] tiek piemērots kopā ar Vīzu kodeksu, kas to papildina, sīkāk nosakot vīzu izsniegšanas procedūras un nosacījumus.

17. Vienota vīza dod iespēju dažu trešo valstu⁸ valstspiederīgajiem ieceļot visu Šengenas zonas dalībvalstu teritorijā un tur palikt tās derīguma periodā atļautās uzturēšanās laikā. Ņemot vērā šā kodeksa 2. panta 2. punktu, “vīza” ir kādas dalībvalsts izdota atļauja cita starpā uzturēties dalībvalstu teritorijā uz laiku, kas nepārsniedz trīs mēnešus sešu mēnešu laikposmā, skaitot no pirmās ieceļošanas dienas attiecīgo dalībvalstu teritorijā. Saskaņā ar tā paša panta 3. punktu “vienota vīza” ir “vīza, kas ir derīga visā dalībvalstu teritorijā”.

18. Vīza tiek izsniegta, pamatojoties uz pieteikumu un virkni papildu dokumentiem, kas tiek iesniegti kompetentās dalībvalsts iestādēm⁹. Saņemot visus dokumentus, dalībvalsts konsulāts, kurā iesniegts pieprasījums, pārbauda, vai tas ir kompetents pieņemt lēmumu par pieteikuma pieņemamību un attiecīgā gadījumā – par to, vai pieprasījums atbilst ieceļošanas nosacījumiem¹⁰.

19. Vīzu kodeksa 21. pantā, kura nosaukums ir “Ieceļošanas nosacījumu pārbaude un risku izvērtējums”, ir paredzēts:

“1. Izskatot vienotas vīzas pieteikumu, pārliecinās par to, vai pieteikuma iesniedzējs atbilst Šengenas Robežu kodeksa [11] 5. panta 1. punkta a), c), d) un e) apakšpunktā ietvertajiem ieceļošanas nosacījumiem, un īpašu uzmanību pievērš novērtējumam, vai pieteikuma iesniedzējs rada nelikumīgas imigrācijas risku vai apdraud dalībvalstu drošību, un vai pieteikuma iesniedzējs ir plānojis atstāt dalībvalstu teritoriju, pirms būs beidzies pieteiktās vīzas derīguma termiņš.

2. Par katru pieteikumu VIS [12] veic pārbaudi saskaņā ar VIS regulas 8. panta 2. punktu un 15. pantu. Lai izvairītos no kļūdainiem atteikumiem un kļūdainas identifikācijas, dalībvalstis nodrošina, ka pilnībā tiek izmantoti visi VIS regulas 15. pantā minētie meklēšanas kritēriji.

3. Pārbaudot, vai pieteikuma iesniedzējs atbilst ieceļošanas noteikumiem, konsulāts pārliecinās:

- a) vai iesniegtais ceļošanas dokuments nav fiktīvs vai viltots;
- b) par pieteikuma iesniedzēja plānotās uzturēšanās mērķa un nosacījumu pamatojumu un par to, vai viņam ir pietiekami līdzekļi gan iztikai plānotās uzturēšanās laikā, gan lai atgrieztos izcelsmes vai dzīvesvietas valstī vai tranzītā dotos uz kādu trešo valsti, kurā viņu noteikti uzņems, vai arī ka viņš var likumīgi iegūt šādus līdzekļus;
- c) vai pieteikuma iesniedzējs nav persona, par ko Šengenas Informācijas sistēmā (SIS) ir izdots brīdinājums atteikt ieceļošanu;
- d) vai pieteikuma iesniedzējs nav uzskatāms par apdraudējumu kādas dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, iekšējai drošībai vai sabiedrības veselībai, kā definēts Šengenas Robežu kodeksa 2. panta 19. punktā, vai kādas dalībvalsts starptautiskajām attiecībām, un jo īpaši par to, vai dalībvalstu datubāzēs par viņu nav izdots brīdinājums, lai minēto iemeslu dēļ atteiktu ieceļošanu;

8 — Attiecīgo valstu saraksts atrodas I pielikumā Padomes 2001. gada 15. marta Regulai (EK) Nr. 539/2001, ar ko izveido to trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzām, kā arī to trešo valstu sarakstu, uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas (OV L 81, 1. lpp.), redakcijā ar grozījumiem.

9 — Vīzu kodeksa 5. pantā ir noteikts, kura dalībvalsts ir kompetenta izskatīt šādu pieteikumu.

10 — Vīzu kodeksa 18.–21. pants.

11 — Skat. arī šā viedokļa 6. zemsvītras piezīmi. Šie nosacījumi būtībā atbilst Vīzu kodeksa 21. panta 3. punkta a)–d) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem.

12 — VIS ir sistēma datu apmaiņai starp dalībvalstīm, un tā tika izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 9. jūlija Regulu (EK) Nr. 767/2008 par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (VIS regula) (OV L 218, 60. lpp.), un tās mērķis tostarp ir palīdzēt identificēt personas, kuras, iespējams, neatbilst vai vairs neatbilst nosacījumiem par ieceļošanu, atrašanos vai uzturēšanos dalībvalstu teritorijā.

e) vai pieteikuma iesniedzējam attiecīgā gadījumā ir atbilstoša un derīga ceļojuma medicīniskā apdrošināšana.

4. Konsulāts vajadzības gadījumā pārbauda iepriekšējo un plānoto uzturēšanās laiku ilgumu, lai pārliecinātos, ka pieteikuma iesniedzējs nav pārsniedzis dalībvalstu teritorijā maksimāli pieļaujamo atļautās uzturēšanās laiku neatkarīgi no tā, cik ilgs iespējamās uzturēšanās termiņš ir bijis atļauts ar citas dalībvalsts izsniegtu ilgtermiņa vīzu vai uzturēšanās atļauju.

[..]

7. Pieteikuma izvērtējums jo īpaši pamatojas uz iesniegto dokumentu autentiskumu un ticamību un pieteikuma iesniedzēja apgalvojumu ticamību un pamatotību.

[..]”

20. Ja nosacījumi ir izpildīti, kompetentā iestāde izsniedz vīzu.

21. Tomēr Vīzu kodeksa 30. pantā ir paredzēts, ka “vienotas vīzas vai vīzas ar ierobežotu teritoriālo derīgumu esamība pati par sevi nedod automātiskas tiesības ieceļot” dalībvalstu teritorijā. Personai, kurai ir vienota vīza, var tikt atteikta ieceļošana dalībvalsts teritorijā, ja robežkontroles iestādes uzskata, ka ieceļošanas nosacījumi nav izpildīti¹³.

22. Vīzu kodeksa 34. pantā, kura nosaukums ir “Anulēšana un atcelšana”, ir noteikts:

“1. Vīzu anulē, ja konstatē, ka tās izsniegšanas laikā nebija izpildīti vīzas izsniegšanas nosacījumi, jo īpaši ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka vīza iegūta krāpnieciskā ceļā. Vīzu parasti anulē tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kas to izsniegusi. Vīzu var anulēt arī citas dalībvalsts kompetentās iestādes; šādā gadījumā par anulēšanu informē tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kas izsniegušas vīzu.

2. Vīzu atceļ, ja konstatē, ka tās izsniegšanas nosacījumi vairs netiek pildīti. Vīzu parasti atceļ tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kas to izsniegusi. Vīzu var atcelt arī citas dalībvalsts kompetentās iestādes; šādā gadījumā par atcelšanu informē tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kas izsniegušas vīzu.

3. Vīzu var atcelt arī pēc vīzas turētāja pieprasījuma. Par šādu atcelšanu informē tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kas to izsniegusi.

4. Ja vīzas turētājs pie robežas nespēj uzrādīt vienu vai vairākus 14. panta 3. punktā minētos apstiprinājuma dokumentus, tas nav iemesls automātiski pieņemt lēmumu anulēt vai atcelt vīzu.

5. Ja vīzu anulē vai atceļ, tai uzliek spiedogu “ANULĒTA” vai “ATCELTA” un pārsvītrojot padara nederīgu vīzas ielīmes optiski mainīgo elementu, drošības elementu “latentā attēla efekts” un vārdu “vīza”.

6. Lēmumu par vīzas anulēšanu vai atcelšanu un par iemesliem, kas ir tā pamatā, paziņo pieteikuma iesniedzējam, izmantojot VI pielikumā iekļauto standartveidlapu.

13 — Skat. arī Šengenas Robežu kodeksa 13. panta 1. punktu.

7. Vīzas turētājam, kura vīza ir anulēta vai atcelta, ir tiesības lēmumu pārsūdzēt, ja vien saskaņā ar 3. punktu vīza nav atcelta pēc viņa pieprasījuma. Pārsūdzības vērs pret to dalībvalsti, kas ir pieņēmusi lēmumu par anulēšanu vai atcelšanu, un saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem. Dalībvalstis sniedz pieteikuma iesniedzējiem informāciju par procedūrām, kas jāievēro pārsūdzības gadījumā, kā norādīts VI pielikumā.

8. Informāciju par anulētu vai atceltu vīzu ievada VIS saskaņā ar VIS regulas 13. pantu.”

23. Vīzu kodeksu piemēro no 2010. gada 5. aprīļa¹⁴, bet 34. panta 6. un 7. punktu piemēro tikai no 2011. gada 5. aprīļa¹⁵.

24. Pirms Vīzu kodeksa stāšanās spēkā anulēšana tika regulēta ar Izpildu komitejas 1993. gada 14. decembra Lēmumu par kopīgiem principiem vienoto vīzu anulēšanai, atcelšanai vai vīzas derīguma termiņa saīsināšanai¹⁶. Šajā lēmumā tika noteikts, ka “anulēšanas mērķis ir nepieļaut ieceļošanu Šengenas Līguma valstīs, jo īpaši tad, ja vīza ir kļūdas dēļ izsniegta ārvalstniekam, kurš ir [bijusi] nevēlama persona ieceļošanai attiecīgajā valstī”¹⁷. Tajā nepārprotami bija paredzēts, ka šajā gadījumā uzskata, ka “vīza nekad nav eksistējusi”¹⁸. Kopīgās konsulārās instrukcijas atbilda šiem skaidrojumiem¹⁹.

Vācijas tiesības

25. Attiecīgais valsts tiesiskais regulējums ir Likums par ārvalstnieku uzturēšanos, nodarbinātību un integrāciju Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā (turpmāk tekstā – “*Aufenthaltsgesetz*”)²⁰.

26. Saskaņā ar tā 4. panta 1. punktu ārvalstniekiem, lai ieceļotu un uzturētos Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā, ir jāsaņem uzturēšanās atļauja, it īpaši vīza, ja vien Savienības tiesībās vai tiesiskajā regulējumā nav noteikts citādi.

27. *Aufenthaltsgesetz* 95. panta 1. punktā ir paredzēts brīvības atņemšanas sods uz laiku līdz vienam gadam vai naudas sods it īpaši personai, kura Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā ieceļo bez derīgas [likumā] paredzētās uzturēšanās atļaujas. Saskaņā ar minētā panta 6. punktu “darbībai, kas izdarīta, pamatojoties uz ļaunprātīgā ceļā iegūtu uzturēšanās atļauju, ir jāpielīdzina darbībai, kas izdarīta bez vajadzīgās uzturēšanās atļaujas”. Pielīdzināšana (jeb “tiesiskā fikcija”), kas paredzēta, ņemot vērā šo noteikumu, neskar ne vīzas turētāja administratīvi tiesisko stāvokli, ne viņa rīcībā esošos tiesību aizsardzības līdzekļus, lai apstrīdētu iespējamu lēmumu par anulēšanu. Tā attiecas tikai uz krimināltiesību jomu.

28. *Aufenthaltsgesetz* 96. panta 1. punktā ir paredzēts brīvības atņemšanas sods uz laiku līdz pieciem gadiem vai naudas sods arī personai, kura uzkūda citu personu vai palīdz tai izdarīt darbību, kas paredzēta *Aufenthaltsgesetz* 95. panta 1. punktā un par to gūst labumu vai šāda labuma apsolījumu, vai darbību izdara atkārtoti vai vairāku ārvalstnieku interesēs. Saskaņā ar minētā 96. panta 4. punktu

14 — Vīzu kodeksa 58. panta 2. punkts.

15 — Vīzu kodeksa 58. panta 5. punkts.

16 — SCH/Com-ex (93) 24 (OV 2000, L 239, 154. lpp.; turpmāk tekstā – “Lēmums SCH/Com-ex (93) 24”). Šis lēmums tika atcelts ar Vīzu kodeksu. Skat. Vīzu kodeksa 56. panta 2. punkta b) apakšpunktu. Attiecībā uz skaidrojumu par mijiedarbību starp Šengenas nolīgumu, Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas Nolīgumu, Kopīgo rokasgrāmatu, Kopīgajām konsulārajām instrukcijām un Izpildu komiteju, kas izveidota ar Konvenciju, ar ko īsteno Šengenas Nolīgumu, skat. 2005. gada 18. janvāra spriedumu lietā C-257/01 Komisija/Padome (Krājums, I-345. lpp., 7.–14. punkts).

17 — Lēmuma SCH/Com-ex (93) 24 1. panta pirmā daļa.

18 — Lēmuma SCH/Com-ex (93) 24 1. panta pirmā daļa. Savukārt ar “atcelšanu” [bija] “iespējams atcelt vienotās vīzas atlikušo derīguma termiņu pēc tam, kad vīzas turētājs ieceļojis teritorijā”, un “šim pasākumam nav atpakaļejoša spēka (Lēmuma SCH/Com-ex (93) 24 2. panta otrā daļa).

19 — Kopīgā konsulārā instrukcija diplomātiskajām pārstāvniecībām un konsulārajiem dienestiem attiecībā uz vīzām (OV 2005, C 326, 1. lpp.), redakcijā ar grozījumiem (14. pielikums).

20 — *Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet*.

tie paši noteikumi attiecas uz darbībām, kad tiek pārkāpti noteikumi par ārvalstnieku ieeļošanu un uzturēšanos Savienības dalībvalstu teritorijā vai Šengenas zonas valsts teritorijā, ja tās atbilst valsts tiesībās paredzētajiem nodarījumiem un ja noziedzīga nodarījuma izdarītājs atbalsta ārvalstnieku, kuram nav Eiropas Savienības dalībvalsts vai kādas citas Eiropas Ekonomikas Zonas līguma dalībvalsts pilsonības.

29. Saskaņā ar 97. panta 2. punktu brīvības atņemšanas sods var būt uz laiku līdz desmit gadiem arī personai, kura darbojas peļņas gūšanas nolūkā vai kā tādas personu grupas dalībnieks, kura ir izveidota, lai izdarītu šādus nodarījumus.

Tiesvedība Tiesā

30. *M. K. Vo* ir apcietinājumā esoša persona, kas minēta LESD 267. panta ceturtajā daļā, tāpēc pēc *Bundesgerichtshof* pieteikuma Tiesa ir nolēmusi lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu piemērot steidzamības procedūru. Rakstveida apsvērumus ir iesnieguši *M. K. Vo* pārstāve, *Generalbundesanwalt* [Federālās Augstākās tiesas ģenerālprokurors], Vācijas valdība un Eiropas Komisija. Šie četri lietas dalībnieki, kā arī Grieķijas valdība tika pārstāvēti Tiesas 2012. gada 22. marta sēdē.

Analīze

Ievada piezīmes

31. Šajā lietā uzdots jautājums būtībā ir par to, vai Savienības tiesībām, it īpaši Vīzu kodeksa 21. un 34. panta noteikumiem, ir pretrunā tas, ka valsts tiesa lemj kriminālprocesā par tādas personas vainu, kura tiek apsūdzēta par atbalstu nelikumīgajai imigrācijai, neprasot, lai pierādījumi par nelikumīgu imigrāciju tiktu sniegti, iepriekš anulējot krāpnieciskā ceļā iegūtas vīzas, kuras ir izsniegtas trešās valsts valstspiederīgajiem, kuriem šī persona esot palīdzējusi ieeļot un/vai uzturēties attiecīgās dalībvalsts teritorijā.

32. Šāda jautājuma pamatā ir saikne, kas varētu būt starp administratīvo procesu sakarā ar vīzas anulēšanu, kurš attiecas uz tās turētāju, no vienas puses, un kriminālprocesu ar mērķi sodīt par atbalstu nelikumīgajai imigrācijai, kurš attiecas uz personu, kas veikusi ārvalstnieku nelikumīgu pārvietošanu pāri robežai, no otras puses.

33. Principā valsts tiesībās ir jānosaka pilnvaru sadalījums gan starp tiesu varu, gan izpildvaru, kā arī krimināltiesas un administratīvās tiesas starpā, kā arī administratīva lēmuma ietekmi uz kriminālprocesu un kriminālprocesā pieņemta lēmuma ietekmi uz administratīvo procesu. Spēcīgā 27 dalībvalstu Savienībā, kurā katrai dalībvalstij ir sava tiesību sistēma, ir iespējams, ka šim pilnvaru sadalījumam un no tā izrietošajām sekām ir raksturīga daudzveidība.

34. Līdz ar to valsts tiesībās tiek regulēta šī saikne starp administratīvajām tiesībām un krimināltiesībām, izņemot, ja un ciktāl Savienība ir izmantojusi savas pilnvaras konkrētās jomās. Ja tā ir, ir jāpārbauda attiecīgais Savienības tiesību saturs šajā jomā. Izskatāmajā lietā ir jānosaka, vai Savienības tiesībām ir pretrunā tas, ka personas, kas ir veikusi ārvalstnieku nelikumīgu pārvietošanu pāri robežai un kura ir apsūdzēta par atbalstu nelikumīgajai imigrācijai, vaina tiek konstatēta, neesot pierādījumiem par attiecīgo imigrantu vīzu iepriekšēju anulēšanu.

35. Faktiski Savienība savas pilnvaras attiecīgajās jomās ir īstenojusi, taču ierobežoti.

36. No vienas puses, kopš Šengenas zonas izveidošanas dalībvalstis ir apņēmušās saskaņot to teritorijā plānotu uzturēšanos vīzu izsniegšanas noteikumus un procedūras. Līdz ar to šie noteikumi un procedūras ir iekļauti Vīzu kodeksā.

37. Tātad ir vēl vairāk jāanalizē Vīzu kodekss, lai redzētu, kādā mērā Savienība ir harmonizējusi vīzas anulēšanas noteikumus un procedūras, it īpaši, ja tajos ir ietvertas normas, kas regulē šādas anulēšanas pierādījuma spēku iespējamā kriminālprocesā pret trešo personu, kura ir apsūdzēta par atbalstu nelikumīgai imigrācijai.

38. No otras puses, ņemot vērā Pamatlēmumu 2002/946 un Direktīvu 2002/90, dalībvalsts pienākums ir paredzēt sankcijas par atbalstu tādu trešo valstu valstspiederīgo nelikumīgai imigrācijai, kuri ieceļo tās teritorijā un šķērso to tranzītā vai uzturas, pārkāpjot šīs dalībvalsts attiecīgos tiesību aktus par ārvalstnieku ieceļošanu, tranzītu vai uzturēšanos²¹. Tā kā *Bundesgerichtshof* jautājums attiecas uz iespējamo nepieciešamību konstatēt, ka vīza ir tikusi anulēta pierādījumu vajadzībām kriminālprocesā pret personu, kas veikusi ārvalstnieku nelikumīgu pārvietošanu pāri robežai un kas tiek apsūdzēta par atbalstu nelikumīgai imigrācijai, ir arī jāpārbauda, vai Direktīva 2002/90 un Pamatlēmums 2002/946 ierobežo dalībvalstu pilnvaras gan attiecībā uz kriminālprocesu, gan attiecībā uz šajā ziņā administratīvo tiesību un krimināltiesību starpā pastāvošo saikni.

Vīzu kodekss un iespējami nelegālā imigranta vīzas anulēšanas lēmuma neesamības iespējamā ietekme uz trešās personas, kura apsūdzēta par atbalstu nelegālai imigrācijai, kriminālatbildību

39. Vispirms es ievēroju, ka Vīzu kodeksa 21. un 34. pantā nav atsauces nedz uz personas kriminālatbildību par atbalstu nelegālai imigrācijai, nedz uz procesuālajiem vai pierādījumu vākšanu regulējošajiem noteikumiem, ko piemēro kriminālprocesā.

40. Tomēr *M. K. Vo* pārstāve uzsver, ka, pamatojoties uz Vīzu kodeksu, Ungārijas un Zviedrijas iestādēm principā bija jāanulē vīzas, kas bija izsniegtas Vjetnamas valstspiederīgajiem, kuriem viņš esot palīdzējis imigrēt Šengenas zonā, pirms tiesnesis, kas izskata krimināllietu, varētu konstatēt, ka pret *M. K. Vo* vērstā apsūdzība ir pamatota. Šajā ziņā *M. K. Vo* pārstāve apgalvo, ka tiesnesis, kas izskata krimināllietu, varot viņu notiesāt par atbalstu nelikumīgai imigrācijai vienīgi tad, ja ir konstatēts, ka kompetentā iestāde ir pieņēmusi administratīvu lēmumu, ar kuru anulē šīs vīzas, un par šo anulēšanu ir paziņojusi citām dalībvalstīm.

41. Es uzskatu, ka šīs nostājas pamatā ir nepareiza Vīzu kodeksa interpretācija.

42. Ar to [Vīzu kodeksu] nav paredzēts izsmeļoši saskaņot vienotās vīzas anulēšanas administratīvo procedūru. Vēl jo mazāk tajā ir regulēti kriminālprocess par atbalstu nelikumīgai imigrācijai vai saikne starp šiem abiem procesiem attiecībā uz aplūkojamo jautājumu. Tā tvērums ir krietni šaurāks.

43. Taču kur pastāv ar to [Vīzu kodeksu] ieviestā harmonizācija?

44. Pirmkārt, Vīzu kodeksa 34. panta 1. punkta pirmajā teikumā ir noteikti anulēšanas pamati.

45. Vīzas anulēšana ir atkarīga no atbildes uz jautājumu, vai vīzas *izsniegšanas laikā bija izpildīti* tās izsniegšanas noteikumi²². Gadījumā, ja tā nav, saskaņā ar 34. panta 1. punktu "vīza tiek anulēta". Līdz ar to ļaunprātīgā ceļā iegūta vīza obligāti ir jāanulē.

46. Ja anulēšanas *pamats* attiecas uz vienīgi uz faktiskajiem apstākļiem vīzas izsniegšanas laikā, šā pamata *konstatēšana* var notikt jebkurā laikā, it īpaši pirms vīzas izmantošanas, tās izmantošanas laikā vai pēc tam²³.

21 — Pamatlēmuma 2002/946 1. panta 1. punkts un Direktīvas 2002/90 1. panta 1. punkts, ievērojot šā [direktīvas] panta 2. punktā paredzēto izvēles iespēju gadījumā, ja darbība tiek veikta ar humanitāru mērķi (skat. šā viedokļa 9. punktu).

22 — Vīzu kodeksa 34. panta 1. punkts. Līdz ar to ir secināms, ka dalībvalstij nav tiesību anulēt vīzu gadījumā, ja vīzas izsniegšanas nosacījumi tās izsniegšanas brīdī bija izpildīti.

23 — Šajā ziņā es neizslēdzu, ka vīzas, kuras derīguma termiņš ir beidzies, anulēšanai var būt lietderīga ietekme. Man šķiet, ka tādā gadījumā vīzas anulēšana un attiecīga paziņošana vīzas turētājam sniegtu iespēju tam retroaktīvi piemērot tās nederīguma sekas attiecībā uz laiku, kad tā vēl bija derīga.

47. Otrkārt, Vīzu kodeksa 34. panta 1. punkta otrajā un trešajā teikumā ir noteiktas dalībvalstu pilnvaras un pat pienākums anulēt vīzu.

48. Izsniedzējas dalībvalsts kompetento iestāžu rīcībā ir attiecīgie dokumenti, un tām ir zināmi apstākļi, kādos vīza ir tikusi izsniegta. Tāpēc tās principā atrodas vislabākajā situācijā, lai varbūtēji pat pirms vīzas izmantošanas konstatētu, ka tās nav drikstējušas to izsniegt. Tādējādi vispirms jau šī dalībvalsts ir atbildīga par vīzas anulēšanu. Šā iemesla dēļ minētajā 34. panta 1. punktā ir noteikts, ka “vīzu *parasti* anulē tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kas to izsniegusi”.

49. Tomēr ir iespējams, ka apstākļi, uz kuru pamata vīza nedrīkstēja tikt izsniegta, tiek konstatēti tikai tad, kad tās turētājs jau ir sācis savu ceļojumu uz Šengenas zonu, ierodas tajā, lai iekļūtu dalībvalsts teritorijā vai pēc tam tajā uzturētos. Ir loģiski, ka, sākot no šā brīža, dalībvalsts, uz kuras robežas vai kuras teritorijā atrodas vīzas turētājs, ir arī tiesīga anulēt vīzu un ir atbildīga par tās anulēšanu, un attiecīgā gadījumā par to paziņot izsniedzējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm. Šā iemesla dēļ Vīzu kodeksa 34. panta 1. punkta pēdējā teikumā ir paredzēts, ka vīzu “*var* anulēt arī citas dalībvalsts kompetentās iestādes; šādā gadījumā par anulēšanu informē tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kas izsniegušas vīzu”²⁴.

50. Līdz ar to vīzas anulēšana neietilpst izsniedzējas dalībvalsts ekskluzīvā kompetencē, bet gan dalītā kompetencē. Tā starp dalībvalstīm atspoguļo pilnīgu savstarpējo respektu, kuram ir jābūt attiecībā uz vienotu vīzu izsniegšanu, atzīšanu un izmantošanu, kā arī lojālas sadarbības gaisotni, un savstarpēju atzīšanu, kādā ir jāpārvalda lēmumi par vīzas anulēšanu Šengenas zonā²⁵.

51. Treškārt, 34. pantā ir izklāstīta vīzas anulēšanas vispārējā ietekme. Ja administratīvs lēmums izriet no konstatējuma, ka vīzas izsniegšana nekad nav bijusi atļauta, tad no tā izriet, ka anulēšanas ietekmei ir atpakaļejošs spēks.

52. Tiesas sēdē Vācijas valdība uzsvēra, ka katras dalībvalsts kompetencē ir paredzēt anulēšanas sekas.

53. Es uzskatu citādi.

54. Attiecībā uz vīzas anulēšanas ietekmi uz vīzas turētāja administratīvi tiesisko stāvokli 34. pantā ir iezīmēta atšķirība starp anulēšanu un atcelšanu, ņemot vērā laiku, kurā izsniegšanas nosacījumi nav tikuši izpildīti. Vīzas anulēšana izriet no fakta, ka tās izsniegšanas laikā *nav bijuši izpildīti* vīzas izsniegšanas nosacījumi, turpretim vīzas atcelšana izriet no fakta, ka šie nosacījumi *vairs netiek pildīti*, kaut gan vīzas izsniegšanas laikā tie ir bijuši izpildīti²⁶.

55. Man šķiet grūti iedomāties, ka likumdevējs būtu paredzējis šo atšķirību un gribējis, lai anulēšanas un atcelšanas būtu varbūtēji vienādas. No Vīzu kodeksa 32. panta 1. punkta b) apakšpunkta izriet, ka “vīzu atsaka”, ja “ir pamatotas šaubas par pieteikuma iesniedzēja iesniegto apliecināmo dokumentu autentiskumu, [...] to satura ticamību, pieteikuma iesniedzēja izteikto apgalvojumu ticamību [...] vai [...] nodomu atstāt dalībvalstu teritoriju pirms pieteiktās vīzas beigu termiņa”. Ja pēc vīzas izsniegšanas tiek konstatēts, ka vīzas izsniegšanas laikā šie apstākļi ir pastāvējuši (taču kompetentās iestādes tos nav savlaicīgi atklājušas), man šķiet, noteikti ir tā, ka sekas ir tādas pašas, kādas ir gadījumā, ja minētās iestādes būtu piemērojušas 32. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Tādējādi tas nozīmē, ka jau sākotnēji vīzas nav bijušas derīgas (anulēšana *ex tunc*).

24 — Ir jānorāda, ka šā noteikuma citās valodu redakcijās tiek izmantoti arī dažādi darbības vārdi, lai iezīmētu atšķirību starp izsniedzējas dalībvalsts pienākumu un pārējo dalībvalstu pilnvarām.

25 — Šajā kontekstā es arī norādu uz Tiesas apsvērumiem 2005. gada 16. jūnija spriedumā lietā C-105/03 *Pupino* (Krājums, I-5285. lpp., 42. punkts), respektīvi, ka “Savienībai būtu grūti efektīvi pildīt savu uzdevumu, ja lojālas sadarbības princips, kas paredz, ka dalībvalstis pieņem vispārīgus vai speciālus pasākumus, kuri ir piemēroti, lai nodrošinātu pienākumu izpildi, kas tām uzlikti ar Eiropas Savienības tiesībām, neattiektos arī uz policijas un tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, kas turklāt pilnībā balstās uz dalībvalstu un iestāžu sadarbību [...]”.

26 — Vīzu kodeksa 34. panta 2. punkts.

56. Turklāt no tā izriet, ka, ja nav bijuši apstākļi, kuru rezultātā vīza būtu atteikta saskaņā ar 32. pantu, tās iespējamai atcelšanai, izsniegta vīza paliek spēkā, līdz beidzas tās termiņš vai tās iespējamajai atcelšanai, un ka tādējādi tā attiecas uz līdzšinējo uzturēšanos vienas vai vairāku dalībvalstu teritorijā. Savukārt, sākot no vīzas atcelšanas brīža, tā vairs nav derīga, lai pamatotu uzturēšanos (atcelšana *ex nunc*).

57. Ceturtkārt, Vīzu kodeksa 34. panta 5.–7. punktā ir noteikti daži atšķirīgi posmi, kuri ir jāievēro, lai lēmums par anulēšanu varētu tikt izpildīts un tā sekas piemērotas vīzas turētājam.

58. Protams, kā uzskata *Generalbundesanwalt*, vīza automātiski neanulējas.

59. Vīzas anulēšana ir administratīvs lēmums, kas ir atkarīgs no to pierādījumu pārbaudes, kuri liecina par tās izsniegšanas nepamatotību. Pēc tam par šo lēmumu tiek paziņots vīzas turētājam²⁷. Faktiski tiesiskās drošības prasībām ir pretrunā, ka šāds vērtējums, kā arī to ietverošais administratīvais lēmums, varētu tikt piemērots vīzas turētājam, tam to formāli nepaziņojot.

60. Lēmumu par vīzas anulēšanu vai atcelšanu un par iemesliem, kas ir tā pamatā, paziņo pieteikuma iesniedzējam, izmantojot VI pielikumā iekļauto standartveidlapu²⁸. Vīzas turētājam arī paziņo par to, ka viņa vīzai tiek uzlikts spiedogs “ANULĒTA”, kā arī veiktas citas darbības, kas norāda, ka vīza ir nederīga²⁹.

61. It īpaši paziņojuma mērķis ir nodrošināt, lai vīzas turētājs zinātu, pirmkārt, ka, pamatojoties uz viņa vīzu, viņam vairs nav un nekad nav bijis atļauts ieceļot Šengenas zonā, lai tajā uzturētos, otrkārt, ka iestādes, pamatojoties uz darbībām, par kurām viņš ir ticis informēts, ir izdarījušas savu secinājumu [lēmumu] un, treškārt, ka viņam ir tiesības lēmumu pārsūdzēt saskaņā ar Vīzu kodeksa 34. panta 7. punktu. Lēmums ir jāizskaidro tādā veidā, lai vīzas turētājs varētu izmantot savas tiesības saskaņā ar šo noteikumu un tās dalībvalsts administratīvajām tiesībām, kura ir pieņēmusi lēmumu³⁰. Ir acīmredzams, ka nosacījums tam, lai attiecīgajai personai varētu tikt paziņots par lēmumu un lai viņa vīzai varētu tikt uzlikts spiedogs “ANULĒTA”, ir, ka jābūt attiecīgai iespējai viņu uzmeklēt.

62. Visbeidzot, Vīzu kodeksa 34. panta 8. punktā ir paredzēts, ka informāciju par anulētu vai atceltu vīzu kompetentās iestādes ievada VIS³¹. Tādējādi pārējās dalībvalstis tiek informētas, ka anulētā vīza nav un nekad nav bijusi pamats tās turētājam uzturēties Šengenas zonā.

63. Kā es izklāstīju, 34. pantā ir norādīti konkrēti secīgi posmi administratīvajā procesā, kura mērķis ir panākt, lai vīzas turētājam varētu piemērot anulēšanas sekas. Turpretim tajā nav izklāstīti tā īstenošanas noteikumi.

64. Man šķiet arī nepārprotami, ka 34. pantā nav ietverts neviens elements, kas ļautu uzskatīt, ka tas attiecas uz tādās trešās personas situāciju, pret kuru ir celta apsūdzība kriminālprocesā par atbalstu nelikumīgai imigrācijai. Šajā ziņā turklāt ir jānorāda, ka 34. pantā nav paredzēts, ka persona, kas nav vīzas turētājs, varētu iesniegt administratīvu sūdzību par iespējamu lēmumu anulēt vīzu. Tajā arī nav paredzēts, ka trešā persona varētu iestāties šādā procedūrā.

65. Līdz ar to man šķiet, ka Vīzu kodeksa 34. panta tvērumā nevar ietilpt kriminālprocess par atbalstu tādu trešās valsts valstspiederīgo nelikumīgai imigrācijai, kuriem bija acīmredzot derīgas vienotās vīzas, lai arī tās bija iegūtas krāpnieciskā ceļā un vispirms nav tikušas anulētas.

27 — Noteikumu par pienākumu, izmantojot VI pielikumā iekļauto standartveidlapu, paziņot vīzas turētājam par vīzas anulēšanu piemēro tikai no 2001. gada 5. aprīļa (skat. šā viedokļa 23. punktu). Līdz tam attiecībā uz šāda veida lēmuma pamatojumu un paziņošanu piemēroja valsts tiesības.

28 — Vīzu kodeksa 34. panta 1. un 6. punkts.

29 — Vīzu kodeksa 34. panta 5. punkts.

30 — Vīzu kodeksa 34. panta 7. punktu attiecībā uz tiesībām pārsūdzēt lēmumu par anulēšanu piemēro tikai no 2011. gada 5. aprīļa (skat. šā viedokļa 23. punktu). Līdz tam attiecībā uz šāda veida lēmuma pārsūdzēšanu piemēroja valsts tiesības.

31 — Vīzu kodeksa 34. panta 8. punkts.

Savienības tiesības (izņemot Vīzu kodeksu) un lēmuma, ar ko atceļ, iespējams, nelikumīgi imigrējušas personas vīzu, neesamības iespējamā ietekme uz tādas trešās personas kriminālatbildību, kura ir tiek apsūdzēta par atbalstu nelegālai imigrācijai

66. Pat ja ar Vīzu kodeksu tikai daļēji saskaņo administratīvās tiesības attiecībā uz vīzas anulēšanu, ir jāpārbauda, vai Savienības tiesībām, izņemot Vīzu kodeksu, ir pretrunā, ka *M. K. Vo* situācijā esošai personai varētu tikt piespriests kriminālsods, kamēr attiecīgajiem imigrantiem formāli ir derīgas vīzas, taču tās ir iegūtas krāpnieciskā ceļā.

67. Šajā ziņā es atgādinu, ka dalībvalsts pienākums ir paredzēt sankcijas par atbalstu tādu trešo valstu valstspiederīgo nelikumīgai imigrācijai, kuri ieceļo tās teritorijā un tajā uzturas, pārkāpjot attiecīgos tiesību aktus par ārvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos³². Viena no šā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm ir šo ārvalstnieku ieceļošana un uzturēšanās nelikumība. Ņemot vērā Direktīvu 2002/90, šis pārkāpums tiek konstatēts saskaņā ar valsts tiesībām. Nepārprotami tām ir jāatbilst attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, kuri tiek piemēroti, tajā skaitā vīzas izsniegšanas un anulēšanas noteikumiem, kā arī procedūrām, un ar tām ir jāievēro Direktīvas 2002/90 un Pamatlēmuma 2002/946 mērķi, it īpaši attiecībā uz sodīšanu par nelikumīgu imigrāciju un tās apkarošanu.

68. Vai Direktīvai 2002/90 un Pamatlēmumam 2002/946 ir pretrunā tas, ka ārvalstnieku ieceļošanas un uzturēšanās nelikumība tiek konstatēta kriminālprocesā, neesot lēmumam par anulēšanu?

69. Nē.

70. Ne ar Direktīvu 2002/90, ne ar Pamatlēmumu 2002/946 nav paredzēts tuvināt dalībvalstu krimināltiesību aktus attiecībā uz pierādījumiem. Faktiski minēto tiesību aktu mērķis ir tikai definēt neatļautas ieceļošanas, tranzīta un uzturēšanās atbalstīšanu pārkāpumu, izņēmumus no šīs definīcijas un pamatnoteikumus sodu, atbildības un pilnvaru jomā³³.

71. Līdz ar to Savienības tiesībām nav pretrunā, ka dalībvalsts krimināltiesībās ir atļauts, ka ļaunprātīgā ceļā iegūtas vīzas *juridiskā kvalifikācija* balstās uz pierādījumiem, pie kuriem nepieder fakts, ka nav iepriekšēja administratīva lēmuma, ar kuru attiecīgā vīza tiek anulēta.

72. Nepārprotami, kā to tiesas sēdē pamatoti ir uzsvērusi Vācijas valdība, tiesnesis, kas izskata krimināllietu, valsts tiesību aktus nedrīkst piemērot nedz Savienības tiesību mērķus apdraudošā veidā, nedz tā, ka tiek aizskartas pamattiesības, kas Savienības tiesībās ir piešķirtas personai, kura ir apsūdzētais kriminālprocesā³⁴.

73. Tādējādi es uzskatu, ka Savienības tiesību skatījumā fakts, ka nav iepriekšēja administratīva lēmuma par vīzas anulēšanu, nav šķērslis, lai *M. K. Vo* situācijā esošai personai tiktu piespriests kriminālsods.

Savienības tiesības un lēmuma, ar ko atceļ, iespējams, nelikumīgi imigrējušas personas vīzu, nepaziņošanas vīzas turētājam iespējamā ietekme uz tādas trešās personas kriminālatbildību, kura tiek apsūdzēta par atbalstu nelikumīgai imigrācijai

74. Ja Tiesa tomēr nospriestu, ka, ņemot vērā Savienības tiesības, ir nepieciešams iepriekšējs lēmums par anulēšanu, vēl būtu jāpārbauda, vai Savienības tiesībām ir pretrunā, ka *M. K. Vo* situācijā esošai personai varētu tikt piespriests kriminālsods, kamēr attiecīgie imigranti nav saņēmuši paziņojumu par šo lēmumu un par anulēšanu nav paziņots pārējām dalībvalstīm.

32 — Pamatlēmuma 2002/946 1. panta 1. punkts un Direktīvas 2002/90 1. panta 1. punkts, ievērojot šā [direktīvas] panta 2. punktā paredzēto izvēles iespēju gadījumā, ja darbība tiek veikta ar humanitāru mērķi (skat. šā viedokļa 9. punktu).

33 — Skat. Direktīvas 2002/90 un Pamatlēmuma 2002/946 3. apsvērumu.

34 — Šajā ziņā es ņemu vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 48. pantu, kā arī Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. pantu.

75. Manuprāt, šajā gadījumā tā nav. Šīs nostājas pamatā ir tādi paši apsvērumi, uz kuru pamata es secināju, ka Savienības tiesībām nav pretrunā, ka dalībvalstī personai piespriež kriminālsodu par atbalstu nelikumīgai imigrācijai, lai gan attiecīgajiem imigrantiem ir bijušas acīmredzot derīgas vienotās vīzas, kas, kaut gan iegūtas krāpnieciskā ceļā, vēl nav tikušas anulētas³⁵.

76. Turklāt atšķirīga interpretācija traucētu nelikumīgas imigrācijas apkarošanas mērķim. Nelikumīgās imigrācijas organizēšanā iesaistīta persona tiktu atalgota par atbalstu imigrantiem nelikumīgi un bez derīgas atļaujas uzturēties Šengenas zonā. Faktiski, kā to savos iesniegtajos apsvērumos ir apgalvojuši lielākā daļa lietas dalībnieku, iestāžu pienākums dalībvalsts teritorijā nelikumīgi ievestajām personām formāli paziņot par lēmumu par vīzas anulēšanu būtu vēl jo sarežģītāks, ja persona, kas veikusi ārvalstnieku nelikumīgu pārvietošanu pāri robežai, būtu vēl vairāk ieinteresēta palīdzēt tiem slēpties. Tādējādi personai, kas veikusi ārvalstnieku nelikumīgu pārvietošanu pāri robežai, varētu būt lielākas iespējas izvairīties no kriminālatbildības par atbalstu nelikumīgai imigrācijai.

Secinājumi

77. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es uzskatu, ka Tiesai uz uzdoto jautājumu ir jāatbild šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulas (EK) Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss), redakcijā ar grozījumiem, 21. un 34. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā, ka dalībvalsts soda par atbalstu tādu ārvalstnieku nelikumīgai imigrācijai, kuriem ir krāpnieciskā ceļā iegūta vienotā vīza, kas vēl nav tikusi anulēta.

35 — Tomēr ir jāpiezīmē, ka man nešķiet, ka acīmredzams pierādījuma spēks varētu būt paziņojumam vīzas turētājam un paziņošanai dalībvalstīm, ņemot vērā to lomu kriminālprocesā nevis pret vīzas turētāju, bet gan pret trešo personu, kura ceļ iebildumus pret šo lēmumu par anulēšanu.